

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput X. De necessitate Sacramenti Eucharistiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

sumitur bonus, nisi contraria facta ejus prodant delicta.

Non ideo semper crimen dicitur notorium, quod probari per testes valeat; indicia autem jus tantum faciunt, ut viâ inquisitionis ad causæ cognitionem procedatur, non autem ut infames ante condemnationem, aut notorietatem à sacra Communione arceantur: nisi quando nulla tergiversatione crimen occultari potest, quia à multis certò scitur.

Quest. 10. Si peccat Sacerdos ministrando Eucharistiam peccatori publico, esset-ne minus malum ministrare ei hostiam non consecratam?

Resp. Nullo modo debet dari hostia non consecrata, pro consecrata: tum quia in Sacramento veritatis, non debet esse aliqua fictio: tum quia cum manducans adoret quod manducat, ut ait sanctus Augustinus, daret Sacerdos occasionem idololatræ, quod gravissimum est flagitium, & pio Sacerdoti horrorem incutere debet.

C A P U T X.

De Necessitate Sacramenti Eucharistia.

Quest. I. **Q**UOTUPLEX est necessitas?

Resp. Duplex necessitatis genus distingui potest; altera est necessitas mediæ, cum scilicet res adeò necessaria est ad obtinendum finem, ut sine ipsa finis nunquam haberi possit: sic gratia sanctificans necessaria est ad salutem necessitate mediæ, quia sine ipsa salus nunquam obtineri potest.

Alterà est necessitas præcepti, cum scilicet

De Sacram. Euchar. Cap. X. 179

ad salutem necessaria est, quia omitti absque peccato non potest propter præceptum, quod instat, nisi adsit aliqua ratio, quæ dispensare censeatur à præcepto. Sic necessarium est ad salutem audire Missam die Dominicâ, quia præceptum est; quamvis aliàs salus obtineri possit, cum ob grave aliquod incommodum accedit legitima non adimplendi præcepti dispensatio.

Quæst. 2. Quot modis sumi potest Eucharistia?

*Resp. Dupliciter sumi potest. Primò realiter, & verè. Secundò spiritualiter, & in voto. Sumitur realiter, cum suscipitur ore corporeo; sumitur spiritualiter, cum scilicet, quamvis realiter non sumatur, adest tamen verum illam recipiendi desiderium, quod desiderium seu votum esse potest vel implicitum, vel explicitum: votum explicitum est, cum adest vera, & expressa voluntas sumendi Eucharistiam: est tantùm implicitum, cum licet non sit expressa suscipiendi voluntas, aliquod tamen recipitur, quod in se continet hujus Sacramenti votum, seu desiderium, sic ut ait Divus Thomas; *Perceptio Baptismi est necessaria ad inchoandum in spiritualem vitam: perceptio autem Eucharistia est necessaria ad consummandam ipsam. Per Baptismum ordinatur homo ad Eucharistiam: & ideo ex hoc ipso quòd pueri baptizentur, ordinantur per Ecclesiam ad Eucharistiam. Et sicut ex fide Ecclesia credunt, sic ex intentione Ecclesia desiderant Eucharistiam; & consequenter recipiunt rem ipsius, quæ est unio cum Ecclesia.**

Quæst. 3. Eucharistia realiter sumpta, estne de necessitate medii ad salutem tam pueris quàm adultis?

Resp. Non est hoc modo necessaria, ut

D. Th. 3. p.
q. 73. art. 3.
in corp.

Conc. Trid.
sess. 21, c. 4.

patet ex Concilio Tridentino his verbis: *Eadem sancta Synodus docet, parvulos usu rationis carentes, nullâ obligari necessitate ad Sacramentalem Eucharistia Communionem: siquidem per Baptismi lavacrum regenerati & Christo incorporati, adeptam jam filiorum Dei gratiam in illa etate amittere non possunt: ac proinde Eucharistia non est pueris necessaria ad salutem, cum possint in gratia sanctificanti decedere, non susceptâ Eucharistia: ad salutem autem consequendam utique sufficit in statu gratiæ decedere.*

Neque etiam Eucharistia est de necessitate medii adultis, ut enim dicitur Marci cap. ultimò; *Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit.*

S. Tho in 4.
dist. 9. art. 1.
in resp. ad 2.

Et ut ait Divus Thomas; *Gratia est sufficiens causa gloriæ. Vnde omne illud sine quo potest haberi gratia, non est de necessitate salutis. Hoc autem Sacramentum gratiam presupponit, quia presupponit Baptismum in quo gratia datur: & ideo quantum est de se, non est de necessitate salutis; sed de ordinatione Ecclesiæ homines obligantur, secundum Ecclesiæ statutum, Corpus Christi semel in anno sumere.*

Quest. 4. Votum proprium, & explicitum Eucharistiæ, est-ne necessarium necessitate medii ad salutem?

Resp. Non est ita necessarium: Primò, quia pueri salutem consequi possunt absque percepta Eucharistia, ut probavimus ex Concilio Tridentino, qui tamen hujus desiderii sunt incapaces. Secundò, quia illud tantum Sacramentum est necessarium necessitate medii, quod institutum est ad producendam primam gratiam sanctificantem, quæ, ut diximus ex Divo Thoma, est sufficiens causa salutis ob-

De Sacram. Euchar. Cap. X. 181

tinendæ, ac proinde, cum Eucharistiæ Sacramentum institutum non sit ad producendam primam gratiam, sequitur non esse necessarium necessitate mediæ verum illud recipiendi votum seu desiderium.

Quæst. 5. Votum implicitum & improprie dictum Eucharistiæ, est-ne ad salutem necessarium necessitate mediæ?

Resp. Cum hoc votum contineatur in susceptione Baptismi, quatenus per Baptismum unimur Ecclesiæ, & idonei efficimur ad sumendum Sacramentum Eucharistiæ; sicut etiam propter propensionem, quam qui recipit vitam spiritualem, censetur habere eam conservandi, & perficiendi per susceptionem Eucharistiæ, quæ est vitæ spiritualis consummatio; sequitur quod sicut Baptismus est de necessitate mediæ ad salutem, ita votum Eucharistiæ improprie acceptum par sit necessitatis.

Quæst. 6. Quomodo intelligendum est id quod dicitur Joannis cap. 6. *Nisi manducaveritis Carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis.* Ex quo videtur, posse concludi, Sacramentum Eucharistiæ realiter susceptum esse de necessitate mediæ ad vitam æternam consequendam?

Resp. Sanctus Thomas clarè explicat hunc locum autoritate Divi Augustini cujus verba referuntur in Canone; *Cum dicat, hunc cibum & potum, (scilicet carnis suæ & sanguinis) societatem vult intelligi Corporis & membrorum suorum, quod est Ecclesia in prædestinatis & vocatis, & justificatis & glorificatis sanctis & fidelibus ejus: Hoc est secundum explicationem Divi Augustini, necesse est ad salutem, manducare, & bibere Corpus & sanguinem Domini, ita ut per hanc*

S. Tho. 3. p.
q. 73. art. 3.
ad 1.

manducationem unitas Ecclesie intelligatur, quam, ut supra diximus, habemus per Baptismum.

Can. Nulli.
De Consecr.
dist. 4.

Quare sanctus Fulgentius relatus in Canone, qui Canon Divo Augustino tribuitur, ait: *Nulli est aliquatenus ambigendum, tunc unumquemque Fidelium Corporis sanguinisque Domini participem fieri, quando Baptismate membrum Christi efficitur, nec alienari ab illius Panis Calicisque consortio, etiamsi antequam Panem illum comedat & Calicem bibat, de hoc saculo in unitate Corporis Christi constitutus abscedat: Sacramenti quippe illius participatione ac beneficio non privatur, quando ipse hoc, quod illud Sacramentum est, invenit: Hoc est unionem Christi cum Ecclesia, quam habemus per Baptismum.*

Quest. 7. Est-ne de necessitate præcepti Divini sumere Eucharistiam?

Resp. Respondet Divus Thomas his verbis: Manifestum est, quod homo tenetur hoc Sacramentum sumere, non solum ex statuto Ecclesie, sed ex mandato Domini dicentis Luca

22. HOC FACITE IN MEAM COMMEMORATIONEM. Ex statuto autem Ecclesie sunt determinata tempora exequendi Christi præceptum. Et Concilium Tridentinum ait: Salvator noster discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, & in illius sumptione colere nos sui memoriam præcepit. Est igitur de præcepto Divino sumere Eucharistiam, licet Christus Dominus Ecclesie judicio reliquerit determinandum ejus obligationis tempus.

Sess. 13. cap.
2.

Quest. 8. Quonam tempore præceptum Divinum obligat ad perceptionem Eucharistie?

De Sacram. Euchar. Cap. X. 183

Resp. Olim ter in anno tenebantur Fideles Eucharistiam sumere, ut patet ex Canone ubi legitur: *Etsi non frequentius, saltem in anno ter Laici homines communicent, in Pascha videlicet & Pentecoste, & Natali Domini.*

Can. Eist. De Consecr. dist. 20

Deinde hoc tempus determinatum fuit à Concilio Lateranensi sub Innocentio III. ut semel in anno ad Eucharistiam Fideles accedere tenerentur. *Omnis utriusque sexus Fidelis, inquit, postquam ad annos discretionis pervenerit, suscipiat reverenter ad minus in Pascha Eucharistia Sacramentum: nisi fortè, de proprii Sacerdotis consilio, ob aliquam rationabilem causam, ad tempus, ab hujusmodi perceptione duxerit abstinendum.*

Cap. Omnis De Pœnit. & remiss.

Et Concilium Tridentinum ait: *Si quis negaverit omnes & singulos Christi Fideles utriusque sexus, cum ad annos discretionis pervenerint, teneri singulis annis, saltem in Paschate, ad communicandum, juxta præceptum Ecclesie, anathema sit.*

Sess. 13. Can. 9.

Verùm Innocentius XI. pravam destruere volens quorundam Casuistarum opinionem circa hujus præcepti impletionem, damnavit sequentem propositionem: *Præcepto Communionis annua satisfit per sacrilegam Domini manducationem.*

Decretum Innoc. XI. contra 65. propos. 2. Martii 1679.

Obligat etiam hoc præceptum, cum instat mortis periculum, ut patet ex Concilio Nicæno relato in Canone, ubi legitur: *De his verò qui recedunt ex corpore, antiqua legis regula observabitur etiam tunc, ita ut si fortè quis recedit ex corpore, necessario vita sua Viatico non defraudetur; Proindeque, secundum hoc Concilium, Eucharistia est necessaria necessitate præcepti Divini, iis qui sunt in mortis periculo, cum à Concilio necessarium Viaticum vocetur. Secundò, quia ut ait Concilium*

Can. De his. 26. q. 6.

Conc. Trid. Trid. 13. cap. 8. *Panem illum supersubstantialem suscipere possunt Fideles, cujus vigore confortati, ex hujus misera peregrinationis itinere, ad caelestem patriam pervenire valeant.* Unde patet tunc scilicet instante morte, Divinum Viaticum, quod Concilia necessarium vocant, omninò ex præcepto Divino sumendum esse.

Quest. 9. Si quis paucis ante diebus sacram Communionem perceperit, tenetur ne iterum sumere imminente mortis periculo?

Resp. Tenetur, quia instante mortis periculo, nova urget necessitas, novo robore in mortis agone opus est, ut patet ex Concilio Tridentino supra citato.

Quest. 10. Præceptum de sumenda Eucharistia in ipsa Paschali solemnitate, debet ne impellere Confessarios, ad impertiendam pœnitentibus absolutionem, vel Communionem, quam ipsis aliàs denegarent?

Resp. Non possunt, nec debent; nam ita se gerere debent, ut quocumque tempore sese fideles Cœlestium Mysteriorum dispensatores exhibeant, nec unquam ea, quatenus in ipsis erit, sacrilego accessu violari patiantur. Hominum v. g. in vitiosos habitus implicatorum, aut in proximis peccandi occasionibus degentium Communionem in aliud tempus differre possunt & debent; eam enim facultatem ipsis facit celeberrimus Canon, *Omnis utriusque sexus*, ubi postquam præcepit omnibus Fidelibus ut suscipiant reverenter ad minus in Pascha Eucharistiæ Sacramentum, addit: *Nisi forte, de proprii Sacerdotis Consilio ob aliquam rationabilem causam, ad tempus, ab hujusmodi perceptione duxerit abstinendum.* Proindeque Confessores qui pœnitentium salutem consulere tenentur, ut eos, faciliori per-

Cap. *Omnis.*
De Pœnit. &
remiss.

cupiendæ Eucharistiæ copiâ facta , non conjiciant in apertum , aut certè probabile damnationis periculum , debent differre Communionem. Imò talibus viris in vitiosos habitus , & proximas peccandi occasiones immerfis , in ipsa Paschatis celebritate potiùs , quàm alio tempore Corporis Christi perceptio interdicienda aliquo modo videretur ; nam ad vitiosos habitus , & ad proximas peccandi occasiones , contumaciam addidere , utpotè qui observandæ quadragesimæ præceptum Fidelibus ab Ecclesia impositum , criminosa suæ salutis incuriâ violarunt. Nemo enim nescit Ecclesiam Dei omnibus passim Fidelibus observandæ quadragesimæ præceptum indixisse , ut omnes Catholici , & præsertim mortalium peccatorum sibi conscii ipsa ineunte quadragesima ritè confessi , condignis pœnitentiæ fructibus , id est , orationibus , elemosynis , jejniis , aliisque id genus pietatis operibus ad satisfaciendum , ad impetrandum , & ad promerendum divinitùs institutis , non solùm sua expiarent crimina , sed etiam vitiosos habitus malè vivendo comparatos , ex animo revellerent , & incumberent in parandas virtutes Christianas , atque ita ad dignam Communionem cum veris Fidelibus in ipsa Paschatis solemnitate celebrandam sese omni studio ac diligentia compararent.

Quod quidem præceptum cùm aliquo modo infregerint , an à viro cordato judicabuntur facilè digni , qui accedant vel in ipso Paschate ad Corpus Christi , ad cujus perceptionem (quæ maximam animi corporisque sanctimoniam , & puritatem exigit) nullam præparationem adhibuerunt.

Quæst. II. Tenentur-ne pueri Eucharistiam sumere , cùm ad annos discretionis pervenerint ?

Resp. Constat ex Divo Thoma cap. præcedenti relato, hoc præceptum non obligare pueros, nisi post perfectam dignitatis hujus Sacramenti noticiam, juxta id quod ait Apostolus: *Probet autem seipsum homo, & sic de Pane illo edat, & de Calice bibat. Si autem,* ait Divus Thomas, *sunt in ætate apta ad judicandum & reverendum Corpus Domini, vel propè ætatem adultam (scilicet 12. annorum vel 11.) tunc si appareant signa reverentia & discretionis, possunt sumere, aliàs non.*

1. ad Corin-
th. cap. 11.
S. Th. 4. ad
Hann. dist. 9.
art. 4. ad 3.

Quest. 12. Est-ne ad salutem necessarium sumere Eucharistiam sub utraque specie Panis, & vini, juxta illud Christi Domini: *Nisi manducaveritis Carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis?* Quæ verba innuere videntur hoc Sacramentum sub utraque specie esse sumendum?

Conc. Conf-
stantiense.
sess. 13.

Resp. Oppositum est de fide definitum in Concilio Constantiensi ubi legitur: *Licet in primitiva Ecclesia hujusmodi Sacramentum reciperetur à Fidelibus sub utraque specie: tamen hæc consuetudo ad evitandum aliqua pericula & scandala, est rationabiliter introducta, quòd à conscientibus sub utraque specie, & à Laïcis tantummodò sub specie Panis suscipiatur; cum firmissimè credendum sit, & nullatenus dubitandum, integrum Christi Corpus & sanguinem tam sub specie Panis, quàm sub specie vini contineri. Quapropter dicere, quòd hanc legem & consuetudinem observare sit sacrilegum aut illicitum, censeri debet erroneum; pertinaciter asserentes oppositum, tanquam Hæretici arcendi, & graviter puniendi sunt. Item præcipimus sub pœna excommunicationis quòd nullus Presbyter com-*

De Sacram. Euchar. Cap. X. 187
municet populum sub utraque specie Panis &
vini.

Et Concilium Tridentinum disertè explicat
authoritatem Scripturæ à nobis adductæ ; *Sed* Conc. Trid.
neque, ait, *ex sermone illo apud Joannem 6.* sess. 21. cap.
rectè colligitur, utriusque speciei Communio-
nem à Domino præceptam esse (utcumque
juxta varias sanctorum Patrum & Doctorum
interpretationes intelligatur) namque qui di-
xit : NISI MANDUCAVERITIS CARNEM FILII
HOMINIS, ET BIBERITIS EJUS SANGUINEM, NON
HABEBITIS VITAM IN VOBIS ;
Dixit quoque : SI QUIS MANDUCAVE-
RIT EX HOC PANE, VIVET IN ÆTER-
NUM ; Et qui dixit : QUI MANDUCAT
MEAM CARNEM, ET BIBIT MEUM
SANGUINEM, HABET VITAM ÆTER-
NAM ; Dixit etiam : PANIS QUEM EGO,
DABO, CARO MEA EST PRO MUNDI
VITA. Is denique qui dixit : QUI MAN-
DUCAT MEAM CARNEM, ET BIBIT
MEUM SANGUINEM, IN ME MANET,
ET EGO IN ILLO ; Dixit nihilominus :
QUI MANDUCAT HUNC PANEM,
VIVET IN ÆTERNUM.

Ex quibus Concilii verbis clarè satis patet,
Dei præcepto satis fieri cum sub sola specie
Panis recipitur Eucharistia, quia Corpus &
sanguis Christi Domini nostri recipitur.

Quest. 13. Si non teneantur Fideles Eucha-
ristiam recipere sub utraque specie, quare Ge-
lasius Papa relatus in Canone damnat eos qui
hoc Sacramentum recipiunt sub sola specie
Panis, dum ait : *Comperimus autem, quòd* Can. *Comperi-*
quidam sumptâ tantummodò Corporis sacri *mus, De Con-*
portione, à Calice sacri cruoris abstineant : *secr. dist. 2,*
qui procul dubio quoniam nescio quâ supersti-
tione docentur obstringi, aut integra Sacra-

menta percipiant, aut ab integris arceantur; quia divisio unius ejusdemque mysterii sine grandi sacrilegio non potest provenire?

Resp. Ad hujus Canonis intelligentiam sciendum est, quòd eo tempore sicut & sancti Leonis, Manichæi asserentes, vinum esse creaturam diaboli, latitabant inter Christianos, & ne proderentur, Communionem simul cum Catholicis sumebant: sed superstitiosè abstinebant à perceptione sanguinis Christi sub specie vini, ut patet ex sancto Leone qui ait: *Cùmque ad tegendam infidelitatem suam Manichæi nostris audeant interesse mysteriis: ita in Sacramentorum Communione se temperant, ut interdum tutiùs lateant, ore indigno Christi Corpus accipiant, sanguinem verò redemptionis haurire omninò declinent: quod ideo vestram volumus scire sanctitatem, ut vobis hujuscemodi homines ex his manifestentur indicis, & quorum deprehensa fuerit sacrilega simulatio, notati, & proditi à sanctorum societate, Sacerdotali autoritate pellantur.*

S. Leo. Serm.
4. de temp.
Quadrag.

Quare, ad dignoscendos Manichæos, decrevit Gelasius Papa, quòd in quæsito retulimus.

Tantum igitur abest, ut ex hoc Decreto concludi possit, non licere Eucharistiam sumere sub una tantum specie, quin potiùs oppositum inferri debet, cum ex hoc Decreto appareat, antea licitum fuisse Fidelibus sub una tantum specie Communionem sumere, unde faciliùs poterant Manichæi inter Fideles delitescere, & hoc prohibitum deinde fuit ad aliquod tempus, ut Fideles à Manichæis discerni possent.

Quest. 14. Eucharistia suscepta sub una tantum specie, producit-ne tantundem gratiæ ac si sub utraque sumeretur?

De Sacram. Euchar. Cap. X. 189

Resp. Ita asserendum videtur ex Doctrina Concilii Tridentini: *Fatendum esse, inquit Concilium, etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum verumque sacramentum sumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nullam gratiam necessariam ad salutem eos defraudari, qui unam speciem solam accipiunt.*

Et Divus Hilarius relatus in Canone, ait: *Vbi pars est Corporis, est & totum: eadem ratio est in Corpore Domini qua in manna, quod in ejus figura precessit, de quo dicitur, Qui plus collegerat, non habuit amplius, neque qui minus paraverat, invenit minus. Non est omnino quantitas visibilis in hoc aestimanda mysterio, sed virtus Sacramenti spiritualis.*

Denique sanctus Thomas ait: *Potest autem à populo Corpus sine sanguine sumi: nec exinde sequitur aliquod detrimentum: Quare asserere debemus, Sacramentum sub una specie datum tantam conferre gratiam, ac si traditum esset sub duabus.*

Quaest. 15. Debent-ne sine ulla necessitate plures hostiae particulae tradi personis & devotis, ut inde majorem percipiant fructum?

Resp. Certum est, ex his quae diximus ex sancto Hilario, absque necessitate tradendas non esse, ut scilicet uberius fructus percipiantur; cum non sit omnino quantitas visibilis in hoc aestimanda Sacramento, sed virtus Sacramenti spiritualis.

Quare Innocentius XI. abolere volens hunc abusum à speciosa pietate inductum, approbavit Decretum Congregationis Concilii Tridentini circa Communionem quotidianam 12. Februarii 1679. quod sic habet: *Episcopi, Pastores, seu Confessarii insuper admoneant,*

Conc. Trid. sess. 21. cap.

3°

Can. Vbi pars est. De Conc. dist. 2^a

D. Tho. 3° p^o q. 80. art. 1° ad 3^a

nulli tradendas plures Eucharistia formas seu particulas, neque grandiores, sed consuetas. Habetur hoc Decretum integrum in fine Tomi 4.

Quaest. 16. Communio sub unica specie, fuit-ne in usu prioribus Ecclesiae saeculis?

Resp. Cùm Fideles semper crediderint id quod fides docet, scilicet totum Corpus & sanguinem Domini nostri Jesu-Christi contineri sub unaquaque specie: nulla unquam lege prohibitum fuit sumere Eucharistiam sub unica specie. Sed potiùs videmus, Laicos aliquando hoc Sacramentum sumpsisse sub utraque specie, aliquando sub sola specie Panis, & quandoque etiam sub sola specie vini. Constat, quod prioribus Ecclesiae saeculis tam Sacerdotes quàm Laici sumebant Eucharistiam sub utraque specie dum sacris Mysteriis aderant, ut videri potest in Decreto Constantiensis Concilii supra nu. 10. relato. In duodecimo tantùm saeculo Episcopi prohibuerunt Laicis Calicis usum, cum enim numerus Fidelium plurimum augetur, periculum erat, ne irreverentiae daretur locus, & alicujus partis sanguinis Christi effusio accidere posset: Illud plurimum Episcoporum Decretum Constitutione Concilii Generalis Constantiensis confirmatum fuit anno 1415.

Constat etiam, Fideles prioribus Ecclesiae saeculis sub sola Panis specie saepiùs communicasse; ferebant enim aliquando Eucharistiam in proprias domos, ut eam percipere possent, dum instante gravi aliqua persecutione, in mortis periculo se constitutos putabant, ut videre est in libro quem Tertullianus ad uxorem direxit, ut ei statum vidualem suaderet, casu quo ipse prior moreretur: eam etiam efficaciter hortatur, ut si ad secundas nuptias convolet,

*Tertullian.
lib. 2. ad
Uxorem. cap.
5.*

De Sacram. Euchar. Cap. X. 191

sponsum saltem infidelem non eligat : *Non sciet maritus , inquit , quid secreto ante omnem cibum gustes : & si sciverit Panem , non illum credit esse qui dicitur .* Et in libro de Oratione, Tertull. De loquens idem Tertullianus de his qui , inani Oratione. scrupulo ducti , Eucharistiam sumere nol- cap. 14. bant circa horam nonam , ne aliquo modo jejunium frangerent quod usque ad vesperam his temporibus observari solebat : hortatur ut Eucharistiam apud se reservent , ut eam circa vesperum sumere possint , & eo tempore quo jejunium non amplius observatur ; ut eo modo communicare possint sine ulla talis jejunii violatione : *Accepto , inquit , Corpore Domini & reservato , utrumque salvum est , & participatio sacrificii , & executio Officii .*

Apud sanctum Cyprianum habetur , quod *Cum quaedam mulier arcam suam , in qua S. Cyprianus lib. de Lap- Domini sanctum fuit , manibus indignis ten- sis , tasset aperire , igne inde surgente deterrita est , ne auderet attingere . Quidam & ipse maculatus , Sacrificio à Sacerdote celebrato , Panem cum ceteris ausus est latenter accipere , sanctum Domini edere & contrectare non potuit , cinerem ferre se apertis manibus invenit .*

Ipse Dominus Jesus-Christus Corpus suum discipulis euntibus in Emmaüs sub sola Panis specie dedit : *Et factum est , inquit sanctus Luc. cap. 24. Lucas in Evangelio , dum recumberet cum eis , vers. 30. accepit Panem , & benedixit , ac fregit , & porrigebat illis . Et aperti sunt oculi eorum , & eognoverunt eum : & ipse evanuit ex oculis eorum .*

Id etiam asserere videtur sanctus Augustinus , dum exponens hæc Evangelii verba : *Oculi S. Aug. lib. eorum tenebantur , ne eum agnoscerent : Non 3. De Conf. incongruenter accipimus , inquit , hoc impedi- Evangelistar. cap. 25.*

mentum in oculis eorum à Satana factum fuisse, ne agnosceretur Iesus; sed tamen à Christo facta est permissio usque ad Sacramentum Panis, ut unitate Corporis ejus participata, removeri intelligatur impedimentum inimici, ut Christus possit agnosci.

Superfluum esset hic majorem autoritatum numerum texere, ad probandum, priorum sæculorum Christianos sæpius sub sola specie Panis communicasse, cum id obvium & apertum sit in Ecclesiastica historia, in qua constat quod Christiani Eucharistiam in propriis domibus servabant, quod eam ad absentes mittebant, quod in longinquis itineribus eandem deferre solebant, ut eam, instante aliquo periculo, sumere possent: Hoc etiam modo Anachoritæ vastas solitudines incolentes communicabant; aliqua sacræ Eucharistiæ fragmenta secum asportabant postquam in præcipuis solemnitatibus Missæ sacrificio in Urbibus adstitissent.

Non minus constat, pueros quibus Eucharistia olim statim post Baptismum dabatur, illam sub sola vini specie recipere consuevisse; Nam apud sanctum Cyprianum habetur, quod

S. Cyprianus.
Epist. 63. ad
Cæciliam.

Per Baptismum Spiritus-sanctus accipitur, & sic à baptizatis & Spiritum-sanctum consecutis ad bibendum Calicem Domini pervenitur.

S Cyprianus.
Lib. de Lap-
sic.

Idem sanctus Cyprianus hunc usum confirmat, dum referens id quod accidit puellulæ, quæ frustum Panis vino Idolis oblato intinctum gustaverat, sic loquitur: *Vbi verò, solemnibus adimpletis, Calicem Diaconus offerre presentibus cœpit, & accipientibus ceteris locus ejus advenit, faciem suam parvula, instinctu Divina Majestatis, avertere & labiis obturantibus premere, Calicem recusare: perstitit tamen Diaconus, & reluctanti licet de Sacramento*

De Sacram. Euchar. Cap. XI. 193
mento Calicis infudit. Tunc sequitur singul-
tus & vomitus: in corpore atque ore violato
Eucharistia permanere non potuit.

In Concilio Tridentino habetur, quod plu-
ribus in locis Eucharistia olim pueris statim
post Baptismum dari consueverat, quod certè
sub sola vini specie fieri poterat. *Neque ideo* Concil. Trid.
tamen, inquit Concilium, damnanda est an- sess. 21. cap.
tiquitas, si eum morem in quibusdam locis 4.
servavit. Ut enim sanctissimi illi Patres sui
facti probabilem causam pro illius temporis
ratione habuerunt; ita certè eos nullà salutis
necessitate id fecisse sine controversia creden-
dum est.

Hæc etiam Ecclesiæ consuetudo, quâ pueris
Eucharistia olim dabatur, aperte ostendit &
probat, Fideles non putasse, Corpus & san-
guinem Domini nostri Jesu-Christi sola fide
in hoc Sacramento sumi; cum enim pueri
nullum fidei actum elicere possent, hoc Sa-
cramentum illis planè inutile fuisset.

C A P U T X I.

*De Frequentatione Sacramenti Eucha-
ristiæ & de dispositionibus ad illud
recipiendum requisitis.*

Quest. I. **E**ST NE necessarium crebrò ac-
cedere ad Eucharistiæ Sacra-
mentum?

Resp. Generaliter loquendo præstat sæpiùs
ad illud accedere, quàm ab eo abstinere, jux-
ta id quod habetur in Concilio Tridentino:
Optaret quidem Sacro-sancta Synodus, ut in Conc. Trid.
singulis Missis Fideles adstantes non solum sess. 22. cap.
spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eu- 61

Tomus III.

I